

Història i homosexualitat

Armand de Fluvià

En el camp de la sexologia m'he centrat en el de l'homosexualitat, tema fins fa molt poc –potser encara?- tabú en els estudis històrics del nostre país. És un fet evident que, des de fa un cert temps, la història de la **sexualitat** i dels comportaments sexuals dels éssers humans és matèria d'interès per als historiadors. Dins d'aquests comportaments, l'homosexual, negat o obviat des de sempre, principalment en els seus aspectes positius, està tenint una especial rellevància, sobretot des que s'han endegat a diferents universitats d'Europa i d'Amèrica del Nord els anomenats “Estudis gais i lèsbics” tant en l'espai històric com en el de la literatura, l'art i la música. A Catalunya, concretament, aquest tema encara gaudeix d'un cert pudor, per no dir prejudici. De la mateix manera com la genealogia pot explicar, la trajectòria d'una vida a través de les relacions familiars, també, a través dels comportaments o preferències sexuals, hom pot explicar el per què d'unes determinades actuacions o obres en les històries individuals de gran nombre de personatges. Concretament, en el terreny del comportament homosexual, tret d'una mera descripció, amb caràcter de curiositat històrica, ningú no s'ha dedicat a estudiar a fons el tema del comte Ponç V Hug d'Empuries i l'assassinat del seu primogènit Hug, per part de Pere de Xesa, amant del comte^{xii}; o la denúncia per sodomia feta, el 1305, per Jaume II al papa i referida a l'abat de Ripoll, Ramon de Vilaragut^{xiii}; o l'estrany comportament de l'infant Jaume, primogènit de Jaume II, deixant plantada la seva promesa en el moment del casament^{xiv}. Tampoc ha estat feta una recerca sobre el darrer gran mestre de Montesa, Pere Lluís Galceran de Borja, primer marquès de Navarrés, germà de sant Francesc i del seu procés per sodomita per part de la Inquisició^{xv}; ni sobre la sospitada efebofília d'Ausiàs Marc^{xvi} o d'Alfons el Magnànim^{xvii}. Ja en èpoques més properes, també pagaria la pena aprofundir en les vides de personatges nostrats com Rafael d'Amat i de Cortada, baró de Maldà i la seva atracció pels joves^{xviii}; Josep Maria Batista i Roca, Caterina Albert i Paradís “Víctor Català”, Àngel Guimerà i Jorge, o Salvador Espriu i Castelló i la seva relació amb Bartomeu Rosselló i Porcel, així com en l'apassionada i homoeròtica correspondència entre Francesc Xavier Llorens i Barba i Marià Aguiló, per cenyir-me només al Principat. Quan hom ha escrit sobre alguns d'aquestes persones sempre ha estat obviat el tema de les seves preferències sexuals que gairebé sempre expliquen actituds i conductes pel fet que encara hi ha gent que consideren l'homosexualitat com una conducta aberrant.

^{xii} 12.Miret i Sans, Joaquim: Sempre han tingut bech les oques, Barcelona, 1905.

Fluvià i Escorsa, Armand de: La foguera de fonoll (“Casal Lambda”, 3), Barcelona, 1990.

Rosselló i Vaquer, Ramon: Procés contra Ponç Hug, comte d'Empúries, per pecat de sodomia, Palma de Mallorca, 2003.

^{xiii} 13. Fluvià i Escorsa, Armand de: La foguera de fonoll ("Casal Lambda", 1) Barcelona, 1989.

^{xiv} 14. Miret i Sans, Joaquim: El forassenyat primogènit de Jaume de Jaume II, Barcelona, 1957

Cubas i Oliver, Enric: L'infant hospitaler ("Analecta Sacra Tarraconensia", 11), Tarragona, 1935.

Fort i Cogul, Eufemià: Una vocació monàstica obstinadament interdicta. El primogènit de Jaume II i el seu vot de professar a Santes Creus ("Studia Monastica Montserratensia" III), Montserrat, 19..

^{xv} 15. García Cárcel, Ricardo: Herejía y sociedad en el siglo XVI. La Inquisición en Valencia 1530-1609, Barcelona, 1980.

^{xvi} 16. Fluvià i Escorsa, Armand de: Era Ausiàs Marc pedòfil? ("Casal Lambda", 13) Barcelona, 1993.

Rubió i Balaguer, Jordi: La cultura catalana del Renaixement a la Decadència. Bcelona, 1964

Rodríguez-Puértolas, J. & Alpera, Lluís: Poesia i societat a l'Edat Mitjana, Palma de Mallorca, 1973.

Fuster, Joan: Ausiàs March, València, 1982.

^{xvii} 17. Anònim manuscrit: Specchio di pudicizia e castità delle persone nobili del regno di Napoli e fuori, Palerm, s. XVI.

Fluvià i Escorsa, Armand de: Perles: Alfons IV el Magnànim també? ("Lambda", 22), Barcelona, 1996.

^{xviii} 18. Fluvià i Escorsa, Armand de: Perles autèntiques i perles falses: Un baró de Maldà inconscientment pedòfil? ("Casal Lambda", 2), Barcelona, 1989.

----: Perles autèntiques i perles falses: Una altra vegada l'innocent baró de Maldà ("Casal Lambda", 6), Barcelona, 1991.

("Lambda", XXIX, 62, Barcelona, 2007)